

осіб, назви персонажів, й природно, окремі лексичні запозичення, які змінюються, пристосовуються до системи іншої мови та культури. В український фольклор регіону, зокрема Закарпаття, увійшов образ угорського короля Матяша, як справедливого і мудрого правителя. Ці питання є ще маловивченими в сучасній українській науці.

Висновки Л. Мушкетик є переконливими і узагальнюючими. Це, зокрема спостереження, що моделі розвитку антропоцентричних систем в сюжетах різних казок є ідентичними, незалежно від національної приналежності і тому такою разючою є подібність казок світу. Або ж про те, що казка закладає базові соціокультурні взаємозв'язки людини з довкіллям, тваринним і рослинним світом, з іншою людиною, як самою собою.

Свої думки авторка проектує на сучасність, життєсвіт сучасної людини. Вона вважає, що «основні цінності й ідеали казки лишаються актуальними і в наш час, адже людина, не зважаючи на кардинальну зміну свого зовнішнього простору, мало змінилася у внутрішньому. Хоча й мають місце певні модифікації та переакцентуації в системі загальнолюдських цінностей та ідеалів, поглядів на світ, до прикладу, прагнення до зближення, медіації окремих соціальних бінарній, таких, як чоловік – жінка, свій – чужий, молодий – старий та ін. Актуалізуються давні екологічні настанови казки, переглядаються споживацькі погляди на природу. Водночас слабнуть родинні зв'язки та цінність сім'ї, егоцентризм стає способом існування» (с. 290).

І можливо, після прочитання даної книги, у стрімкому вирі сьогодення багатовікова мудрість народної казки спонукає нас замислитися й іншими очима глянути на сучасний світ і самих себе.

проф. Степовик Д.В. (Київ, Україна)

ЗДОБУТКИ СУЧАСНОЇ ЛЕКСИКОГРАФІЇ

Рецензія на «Українсько-російсько-угорський словник лінгвістичної термінології» К. Адягаші, О.Л. Паламарчук, О.С. Снитко, Г.П. Стрельчук, К. Балаж, Н.Л. Білик, М.В. Шевченко (Київ, 2011)

Дослідження українсько-російсько-угорських мовних контактів розпочалися в першій половині XIX сторіччя, хронологічно цей період збігається і з зацікавленням українською мовою в Угорщині, результатом чого стали розвідки угорських учених про місце українських говорів серед інших слов'янських і неслов'янських народів (статті Л. Чопя, вихід друком 1883 року «Русько-мадярського словаря», «Русинсько-мадярського словаря глаголувъ» А. Годинки, факсиміле якого видано в Ниредьгазі 1991 року).

З часом продовжує зростати інтерес до укладання словників, розмовників (Дебреценське видання «Українського розмовника» 1973 року П. Мішлеї, «Українсько-угорського словника» 1963 року Л. Катона).

У зв'язку з тим, що українську мову починають викладати з 1989 року в Будапештському університеті, з 1991 року – в Сегедському та Печському, з 1992 року – в Дебреценському університеті, на кафедрі української та русинської мов у Ниредьгазському педагогічному інституті, виникла нагальна потреба у створенні термінологічного словника, призначеного для фахівців-філологів, студентів, аспірантів, викладачів як українців, русистів, так і спеціалістів із угорської мови. А тому, підготовлений до друку «Українсько-російсько-угорський словник лінгвістичної термінології» є на часі, оскільки охоплює найбільш уживану лінгвістичну термінологію в галузі фонетики, фонології, граматики, лексикології,

стилістики, словотвору, історії мови, діалектології, теорії комунікації.

Беручи до уваги досягнення українського, російського та угорського мовознавства, фахівці Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка уклали новий важливий словник, який відповідає науковим вимогам, що висувуються до такого типу лексикографічних праць, і може бути рекомендований до друку.

проф.Мегела І.П. (Київ, Україна)

НОВЕ СЛОВО ПРО ПОЛОНІСТИКУ:
Рецензія на книгу Войцевої Олени Андріївни
«ВОДОГОСПОДАРСЬКА ЛЕКСИКА ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ: ВІД
ДАВНИНИ ДО СУЧАСНОСТІ»
(Чернівці : «Букрек», 2010. – 424 с.)

Наукова праця О. А. Войцевої перебуває в площині сучасних славістичних досліджень та охоплює широке коло лінгвістичних і лінгвокультурологічних питань, що стосуються фундаментальних проблем, пов'язаних із зародженням та розвитком спеціальних мовних одиниць. Проблеми історико-етимологічного вивчення словникового складу мови присвячені праці М. І. Толстого, О. М. Трубачова, Вяч. Вс. Іванова, Т. О. Черниш, В. Г. Таранця та інших вчених. Рецензована монографія втілює науковий досвід та поєднує діахронний і синхронний методи до аналізу і опису системи водогосподарської лексики (ВГЛ) у польській мові. Метою роботи є встановлення закономірностей у розвитку спеціальних лексем, які позначають у польській мові реалії водного господарства.

Оскільки термінознавчі напрями дослідження остаточно ще не оформились, авторка, спираючись на роботи О. О. Реформатського, Д. С. Лотте, О. С. Герда, В. М. Лейчика, С. В. Гриньова, Л. О. Симоненко, І. М. Кочан, Т. Р. Кизка, З. Стоберського, В. Новицького, С. Гайди та ін., зупиняється на загальноприйнятих положеннях, систематизує їх, розглядає природу терміна взагалі, типологію спеціальної лексики, пропонує найбільш оптимальні терміни та використовує у своїй роботі сучасні підходи до аналізу спеціальної лексики, зокрема лінгвокультурологічний і антропологічний. Визначені специфічні риси, які відрізняють науково-технічну метамову і загальнолітературну мову, зокрема незалежність спеціальної лексики від контексту, її стилістична нейтральність, більший ступінь стійкості наукових понять, що впливає на системну організацію термінології, на виникнення номенклатурних знаків, тенденція до закріплення певного поняття за одним терміном, можливість регламентації терміносистеми тощо. Проведене у монографії дослідження лексики водного господарства дає змогу простежити еволюцію свідомості й мислення людини, реконструювати процес розвитку науково-технічних знань у судноплавній галузі, який відбувався шляхом послідовної зміни наукових поняттєвих систем, відображених у мовних (термінологічних) одиницях. О. А. Войцева наголошує на існуванні водогосподарської прототермінології в польській мові, яка оформилась унаслідок спеціалізації загальновоживаної лексики індоєвропейського та праслов'янського походження. Тим самим монографія є вагомим внеском у розвиток славістичних студій і загальних, теоретичних основ термінознавства.

На сьогодні в славістиці ще не були предметом спеціальних монографічних студій обрані О. А. Войцевою лексико-тематичні розряди, а саме назви плавальних засобів, найменування конструкції плавальних засобів, назви риболовних знарядь. Проведення такого дослідження вимагало не лише глибокого знання спеціальної літератури (про це свідчить бібліографія, додана до монографії – понад 730